

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
імені адмірала Макарова

КОДЕКС
АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ
ТА КОРПОРАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ
Національного університету кораблебудування
імені адмірала Макарова

ВВЕДЕНО В ДІЮ

наказом ректора НУК

№ 272 від «02» липня 2026 р.

Ректор

Євген ТРУШЛЯКОВ

Миколаїв 2026

ЗМІСТ

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ТА ФІЛОСОФІЯ ДОВІРИ.....	4
2. БАЗОВІ ЦІННОСТІ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ТА ПРИНЦИПИ КОРПОРАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ.....	5
3. ПРАВИЛА ТА ОБОВ'ЯЗКИ З ДОТРИМАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ	7
4. ПРОЗОРИСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ.....	8
5. НУЛЬОВА ТОЛЕРАНТНІСТЬ ДО ПОРУШЕНЬ ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ	9
6. ЕТИКА ВЗАЄМОВІДНОСИН, КОНФЛІКТ ІНТЕРЕСІВ ТА МЕДІАЦІЯ... 	9
7. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ.....	10
ДОДАТКИ	11

Обговорено та схвалено на засіданні навчально-методичної ради НУК (протокол № 6 від 24 червня 2026 року) Кодекс академічної доброчесності та корпоративної культури Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова.

Затверджено Вченою Радою Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова (протокол № 6 від 30 червня 2026 року).

Погоджено Студентською Радою НУК (протокол № 4 від 12 квітня 2026 р.)

Погоджено Радою молодих науковців НУК (протокол № 7 від 9 квітня 2026 р.)

Укладачі: М.С. Михайлов; С.А. Уткіна; О.В. Бобіна; М.В. Волосюк; О.Ю. Кравчук; Д.В. Котляр.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ТА ФІЛОСОФІЯ ДОВІРИ

1.1. Цей Кодекс академічної доброчесності та корпоративної культури (далі – Кодекс) Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова (далі – Університет) визначає загальноприйняті світовою спільнотою стандарти провадження освітньо-наукової діяльності та є обов'язковим для виконання **суб'єктами академічної діяльності, а також залученими особами, які виконують роботи чи надають послуги за договорами цивільно-правового характеру**, з дотриманням фундаментальних моральних та етичних норм академічної поведінки.

1.2. Кодекс розроблено відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про фахову передвищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», **Закону України «Про академічну доброчесність»**, також з урахуванням чинних наказів і рекомендацій Міністерства освіти і науки України, Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

1.3. Кодекс є етичним орієнтиром, переліком настанов і цінностей, дотримання яких представниками спільноти Університету є обов'язковим як на території Університету, так і поза нею.

1.4. Університет визнає трансформацію процесів створення знань в умовах стрімкого розвитку технологій (зокрема, систем генеративного штучного інтелекту). Тому цей Кодекс ґрунтується не на каральній логіці, а на розбудові архітектури відповідальності, культури взаємної довіри, прозорості та партнерства між усіма учасниками освітнього та наукового процесів (освітньої та наукової діяльності) Університету.

1.5. Факт ознайомлення суб'єктів академічної діяльності з Кодексом та прийняття його цінностей підтверджується підписанням відповідних Декларацій про дотримання академічної доброчесності (Додатки 1 та 2).

2. БАЗОВІ ЦІННОСТІ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ТА ПРИНЦИПИ КОРПОРАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ

2.1. Відповідно до статті 4 Закону України «Про академічну доброчесність», корпоративна культура та академічна доброчесність Університету ґрунтуються на таких базових цінностях:

- **Чесність.** Суб'єкти академічної діяльності зобов'язані діяти відверто, самостійно здобувати результати та не використовувати недозволену допомогу, не привласнювати авторство інших осіб і не генерувати завідомо неправдивих тверджень (фабрикація та фальсифікація).
- **Довіра.** Атмосфера довіри заохочує вільний обмін ідеями, виключає страх крадіжки результатів та категорично не допускає будь-яких проявів академічного саботажу (перешкоджання роботі колег чи здобувачів).
- **Повага.** Повага виявляється у цінуванні різноманіття думок та непорушності прав інтелектуальної власності. Університетська спільнота поважає результати діяльності іншої людини, що унеможлиблює академічний плагіат.
- **Справедливість.** Передбачає неупереджене ставлення один до одного, доброчесне та об'єктивне оцінювання результатів навчання без надання незаслужених переваг.
- **Відповідальність.** Кожен учасник освітнього і наукового процесу бере на себе особисту відповідальність за результати своєї діяльності. Відповідальність за зміст роботи завжди несе людина, незалежно від того, які допоміжні інструменти (зокрема, технології штучного інтелекту) були використані.
- **Стійкість.** Збереження доброчесності незалежно від зовнішніх і внутрішніх спонукань до її порушення та від наявності чи відсутності зовнішнього контролю.
- **Рішучість.** Сміливість у формуванні культури довіри, захисті академічної доброчесності та категорична відмова від схиляння інших осіб до порушень.

2.2. На додаток до базових цінностей, корпоративна культура НУК спирається на такі принципи взаємодії:

- **Принцип прозорості.** Усі освітні, наукові та фінансові процедури в Університеті мають бути відкритими. У науковій та навчальній діяльності цей принцип передбачає повне розкриття методів дослідження, зокрема обов'язкове та відкрите декларування використання інструментів генеративного штучного інтелекту.
- **Принцип партнерства та компетентності.** Здобувачі освіти та працівники Університету орієнтуються на постійне підвищення свого науково-освітнього рівня («навчання впродовж життя») та конструктивну взаємну підтримку, яка не може переходити у недозволену допомогу чи самостійну підміну результатів під час оцінювання.
- **Принцип інклюзивності та рівності.** Створення рівних можливостей для всіх учасників освітньої та наукової діяльності, категоричне недопущення будь-яких форм дискримінації та упередженості, а також забезпечення розумного пристосування для осіб з особливими освітніми потребами.
- **Принцип академічної свободи та автономії.** Забезпечення свободи викладання, провадження досліджень і відкритого висловлювання думок за умови дотримання високих етичних стандартів та персональної відповідальності за кінцеві результати.
- **Принцип взаємної відповідальності та підзвітності.** Усі члени університетської спільноти (здобувачі освіти, науково-педагогічні працівники, адміністрація) беруть на себе зобов'язання чесно й сумлінно виконувати свої інституційні обов'язки, поважати права один одного та нести персональну дисциплінарну й академічну відповідальність за наслідки своїх дій чи бездіяльності в межах Університету.
- **Принцип об'єктивності та неупередженості.** Оцінювання результатів навчання та наукових здобутків, а також розгляд будь-яких академічних спорів чи конфліктів здійснюються виключно на основі заздалегідь

визначених, прозорих та оприлюднених критеріїв, поза впливом особистих симпатій, упереджень чи конфлікту інтересів.

- **Принцип збереження людського контролю (Human-in-the-loop).** Будь-які цифрові технології, зокрема системи генеративного штучного інтелекту в освітній, науковій та управлінській діяльності Університету, розглядаються виключно як допоміжні інструменти для розширення можливостей людини, а не для її заміни. Цей принцип вимагає збереження активного людського нагляду на всіх етапах ухвалення рішень, створення знань та оцінювання результатів, імперативно забороняючи делегування фінальних вердиктів автоматизованим алгоритмам.

3. ПРАВИЛА ТА ОBOB'ЯЗКИ З ДОТРИМАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

3.1. У викладацькій діяльності (для педагогічних та науково-педагогічних працівників): Відповідно до статті 5 Закону України «Про академічну доброчесність», особи, які здійснюють викладацьку діяльність, зобов'язані дотримуватися таких правил:

- Ставитися з повагою до здобувачів освіти та ґрунтувати викладання на надійних і достовірних даних.
- Чітко окреслювати очікувані результати навчання та мати прозору систему оцінювання, що базується на заздалегідь оприлюднених критеріях.
- Добросовісно оцінювати роботи здобувачів освіти без жодних проявів дискримінації, упередженості чи впливу конфлікту інтересів.
- Власним прикладом формувати культуру академічної доброчесності, стимулювати здобувачів до самостійності та уникати створення завдань, що полягають у простому механічному відтворенні загальнодоступної інформації.
- Не розголошувати конфіденційну інформацію або інформацію особистого характеру, що стала відома у зв'язку з виконанням посадових повноважень.

3.2. У науковій діяльності (для науковців та дослідників): Відповідно до статті 6 Закону України «Про академічну доброчесність», суб'єкти наукової діяльності зобов'язані:

- Забезпечувати абсолютну прозорість наукового дослідження, надаючи правдиву інформацію про первинні дані, методики та застосовані інструменти (зокрема, відкрите декларування використання систем генеративного ШІ).
- Чітко виокремлювати і розмежовувати результати власної наукової діяльності та результати, ідеї чи тексти інших осіб шляхом коректного цитування.
- Аналізувати надійність джерел інформації та нести персональну відповідальність за достовірність оприлюднених результатів і їхній вплив на суспільство.

3.3. У навчальній діяльності (для здобувачів вищої освіти): Відповідно до статті 7 Закону України «Про академічну доброчесність», здобувачі освіти зобов'язані:

- Виконувати кожне навчальне завдання самостійно, **крім випадків, коли правилами виконання завдання прямо дозволено** отримання допомоги від інших осіб або використання допоміжних матеріалів і технологій (зокрема, штучного інтелекту). *(Для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб).*
- У разі використання ідей, розробок, тверджень, зображень або текстів інших авторів (чи систем ШІ) обов'язково зазначати посилання на відповідне джерело у спосіб, що дає змогу чітко виокремити особистий внесок здобувача.
- Надавати достовірну інформацію про результати власної навчальної діяльності та не вдаватися до обману, фабрикації чи фальсифікації даних.

4. ПРОЗОРИСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ

4.1. Університет підтримує інновації, проте вимагає відкритості. У разі використання в академічному творі результатів (контенту), згенерованого штучним

інтелектом (ШІ), автор зобов'язаний належним чином повідомити про це, зазначивши методику генерування та/або назву використаного інструменту.

4.2. Інструменти ШІ не можуть зазначатися як автори, оскільки повну етичну та юридичну відповідальність за достовірність створеного контенту несе виключно людина.

5. НУЛЬОВА ТОЛЕРАНТНІСТЬ ДО ПОРУШЕНЬ ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

5.1. Університет сповідує принцип нульової толерантності до будь-яких проявів порушення академічної доброчесності (відчуження авторства, плагіату, фабрикації, фальсифікації, недоброчесного використання ШІ, несамотійного виконання завдань, академічного саботажу тощо).

5.2. Суб'єкт академічної діяльності вважається таким, що допустив порушення, лише у разі встановлення цього факту Уповноваженим органом з дотриманням справедливої процедури (принцип презумпції академічної доброчесності).

5.3. Вичерпний перелік видів порушень академічної доброчесності, процедури їх розслідування, гарантії захисту прав особи та конкретні заходи академічної відповідальності (санкції) визначаються Законом України «Про академічну доброчесність» та деталізуються у **Положенні про академічну доброчесність та корпоративну культуру Університету**.

6. ЕТИКА ВЗАЄМОВІДНОСИН, КОНФЛІКТ ІНТЕРЕСІВ ТА МЕДІАЦІЯ

6.1. Корпоративна культура Університету базується на принципах партнерства, поваги до людської гідності та нетерпимості до будь-яких форм тиску чи дискримінації. Недопущення приватних конфліктів у внутрішньокорпоративних відносинах є важливою умовою забезпечення успішної діяльності.

6.2. Університет визнає проведення переговорів (прямих або із застосуванням медіації) пріоритетним шляхом врегулювання академічних та етичних конфліктів. Зазначені процедури здійснюються на засадах добровільності, конфіденційності, рівноправності сторін, нейтральності та процедурної справедливості.

6.3. Розв'язання конфліктів між підрозділами або учасниками освітнього та наукового процесів має спрямовуватися на досягнення консенсусу, забезпечення стабільного функціонування та дотримання академічних цінностей Університету.

6.4. Уникнення конфлікту інтересів. Особи, які ухвалюють рішення з навчальних, наукових, кадрових, фінансових чи організаційних питань, а також здійснюють оцінювання результатів навчання, зобов'язані діяти об'єктивно, за відсутності конфлікту інтересів (особистих, сімейних чи інших приватних) відповідно до законодавства України.

7. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

7.1. Цей Кодекс розглядається та затверджується Вченою радою Університету після його обов'язкового погодження з вищим органом студентського самоврядування (Студентською радою) та Науковим товариством (Радою молодих науковців) НУК і вводиться в дію відповідним наказом Ректора Університету.

7.2. Зміни та доповнення до Кодексу вносяться у тому ж порядку, в якому він затверджується.

7.3. Детальні процедури дослідження та кваліфікації всіх 13 видів порушень академічної доброчесності, права й гарантії сторін та шкала академічних санкцій регулюються Положенням про академічну доброчесність та корпоративну культуру Університету. Правовий статус, демократичний порядок формування, повноваження та процесуальний регламент роботи Уповноваженого органу розгляду справ визначаються окремим Положенням про Комісію з академічної доброчесності та корпоративної культури Університету.

ДОДАТКИ

Додаток 1

ДЕКЛАРАЦІЯ

**про дотримання академічної доброчесності здобувачем освіти
у Національному університеті кораблебудування імені адмірала Макарова**

Я, _____
(прізвище, ім'я, по батькові здобувача)

(статус – студент, курсант, аспірант, докторант; факультет / інститут / кафедра)

ЗАЯВЛЯЮ, що у своїй навчальній, дослідницькій та науковій діяльності буду послідовно дотримуватись базових цінностей (чесності, довіри, поваги, справедливості, відповідальності, стійкості і рішучості) та вимог і правил, визначених Законом України «Про академічну доброчесність», Кодексом академічної доброчесності та корпоративної культури НУК, Положенням про академічну доброчесність та корпоративну культуру НУК і Політикою доброчесного та відповідального використання технологій штучного інтелекту в НУК..

ЗОБОВ'ЯЗУЮСЬ:

- Самостійно виконувати всі види навчальних, контрольних, курсових, графічних та кваліфікаційних завдань, крім випадків, коли правилами виконання конкретного завдання прямо дозволено використання допоміжних засобів, колективну роботу чи допомогу.
- Здійснювати обов'язкові, коректні й вичерпні посилання на джерела інформації у разі використання запозичених ідей, розробок, графічних матеріалів, відомостей чи текстів, чітко відокремлюючи власний академічний доробок від результатів праці інших авторів.
- Дотримуватися принципів прозорості та відповідальності при використанні технологій штучного інтелекту (ШІ): відкрито й достовірно декларувати факт та обсяги застосування генеративного ШІ (зокрема за стандартом GAIDeT під час підготовки кваліфікаційних та наукових робіт); не видавати створені або згенеровані машиною текстові, програмні чи графічні фрагменти за результати власної інтелектуальної праці.
- Категорично утримуватися від будь-яких видів порушень академічної доброчесності визначених Законом України «Про академічну доброчесність».
- Проявляти повагу до гідності, честі, ділової репутації та авторських прав інших здобувачів освіти, педагогічних, наукових та науково-педагогічних працівників Університету.

ДОЗВІЛ НА ЗБЕРІГАННЯ ТА ВІДКРИТИЙ ДОСТУП ДО АВТОРСЬКИХ ТВОРІВ:

Підтверджую, що ознайомлений(а) із політикою Університету щодо відкритої науки та надаю Національному університету кораблебудування імені адмірала Макарова безоплатний невиключний дозвіл (невиключну ліцензію) на: збереження електронних примірників моїх кваліфікаційних, конкурсних та наукових праць в Інституційному репозитарії НУК (eIR NUOS); забезпечення відкритого доступу до них через мережу Інтернет відповідно до законодавства про авторське право і суміжні права; використання текстів моїх робіт Університетом для порівняльного (автоматизованого та фахового експертного) аналізу з метою забезпечення якості освіти та перевірки на наявність текстових збігів (плагіату).

Надання цього дозволу **не передбачає передачі Університету майнових прав інтелектуальної власності** та не обмежує мої права як автора на самостійне використання або розпорядження створеними творами.

ЗГОДА НА ОБРОБКУ ПЕРСОНАЛЬНИХ ДАНИХ: Відповідно до Закону України «Про захист персональних даних», підписанням цієї Декларації надаю Університету згоду на збір, обробку, систематизацію, збереження та використання моїх персональних даних (П.І.Б., статус/курс, факультет/інститут, контактні дані, електронні примірники навчальних і наукових робіт) в обсязі, необхідному для відповідної мети, а також інші дані, прямо визначені законодавством або необхідні для досягнення зазначених цілей: забезпечення освітнього та наукового процесів, проведення автоматизованих перевірок на текстові збіги, збереження робіт в Інституційному репозитарії (eIR NUOS) у межах, визначених законодавством України.

ПІДТВЕРДЖУЮ, що ознайомлений(а) із правами суб'єкта персональних даних, передбаченими статтею 8 Закону України «Про захист персональних даних».

УСВІДОМЛЮЮ, що у разі порушення мною вимог академічної доброчесності до мене можуть бути застосовані заходи академічної та дисциплінарної відповідальності відповідно до чинного законодавства України та Положення про академічну доброчесність та корпоративну культуру НУК.

(дата)

(підпис)

ДЕКЛАРАЦІЯ

про дотримання академічної доброчесності працівником Національного університету
кораблебудування імені адмірала Макарова

Я, _____
(прізвище, ім'я, по батькові працівника)

(посада та назва структурного підрозділу)

ЗАЯВЛЯЮ, що у своїй освітній, науковій, науково-технічній, інноваційній та управлінській діяльності буду дотримуватись базових цінностей (чесності, довіри, поваги, справедливості, відповідальності, стійкості і рішучості) та вимог і правил, визначених Законом України «Про академічну доброчесність», Кодексом академічної доброчесності та корпоративної культури НУК, Положенням про академічну доброчесність та корпоративну культуру НУК і Політикою доброчесного та відповідального використання технологій штучного інтелекту в НУК.

ЗОБОВ'ЯЗУЮСЬ:

- **У науковій діяльності:** забезпечувати об'єктивність і прозорість досліджень, надавати достовірну інформацію про використані методики, первинні дані та джерела; здійснювати коректні й вичерпні посилання на всі запозичені ідеї, концепції, розробки, ілюстративні матеріали та тексти, чітко відокремлюючи власний інтелектуальний внесок; не допускати жодних проявів академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації чи фальсифікації результатів досліджень, а також приписування або відчуження авторства..
- **У викладацькій діяльності:** дотримуватися принципів академічної етики, прозорості та неупередженості у взаєминах зі здобувачами вищої освіти; забезпечувати об'єктивне, прозоре та справедливе оцінювання результатів навчання виключно на основі заздалегідь оприлюднених критеріїв у робочих програмах навчальних дисциплін (РПНД) та силабусах; протидіяти будь-яким формам хабарництва, протекціонізму, вимагання, залякування чи дискримінації.
- **У сфері використання штучного інтелекту (ШІ):** відкрито й достовірно декларувати факти та обсяги застосування інструментів генеративного ШІ у наукових і навчально-методичних працях (зокрема за стандартом GAIDeT); дотримуватися правил кібербезпеки: категорично не завантажувати у відкриті публічні моделі ШІ персональні дані, інформацію з обмеженим доступом, службову документацію чи унікальні інженерні й наукові розробки Університету.
- **У формуванні культури:** власним прикладом стимулювати здобувачів освіти та колег до дотримання високих стандартів академічної доброчесності; не вчиняти дій, що спонукають чи схиляють інших осіб до порушень академічної доброчесності; утримуватися від академічного саботажу, створення перешкод у діяльності Комісії з академічної доброчесності та корпоративної культури чи уповноважених осіб НУК; у разі виникнення або загрози виникнення конфлікту інтересів або виявлення фактів критичних порушень негайно інформувати про це керівництво Університету та Комісію; негайно інформувати уповноважені органи чи особи Університету про виявлені мною обґрунтовані ознаки або докази критичних порушень академічної доброчесності чи конфлікту інтересів.

ДОЗВІЛ НА ЗБЕРІГАННЯ ТА ВІДКРИТИЙ ДОСТУП ДО АВТОРСЬКИХ ТВОРІВ:

Підтверджую, що як автор (співавтор) наукових та інших академічних творів, поданих або створених у межах виконання посадових обов'язків в Університеті, надаю Національному університету кораблебудування імені адмірала Макарова безоплатний невиключний дозвіл на

збереження електронних примірників моїх робіт в Інституційному репозитарії НУК (eIR NUOS); забезпечення відкритого доступу до них через мережу Інтернет відповідно до законодавства про авторське право і суміжні права; використання текстів робіт для автоматизованого порівняльного аналізу з метою перевірки на наявність текстових збігів (плагіату).

Надання цього дозволу не передбачає передачі Університету майнових прав інтелектуальної власності та не обмежує мої права як автора на самостійне використання або розпорядження створеними творами.

Перед розміщенням твору у відкритому доступі Університет забезпечує дотримання прав третіх осіб, вимог законодавства у сфері захисту персональних даних, умов видавничих та інших договорів, а також інших установлених законом обмежень щодо поширення твору.

ЗГОДА НА ОБРОБКУ ПЕРСОНАЛЬНИХ ДАНИХ:

Відповідно до Закону України «Про захист персональних даних», підписанням цієї Декларації надаю Університету згоду на збір, обробку, систематизацію, збереження та використання моїх персональних даних (П.І.Б., посада, науковий ступінь, вчене звання, структурний підрозділ, контактні дані, електронні примірники праць) в обсязі, необхідному для відповідної мети, а також інші дані, прямо визначені законодавством або необхідні для досягнення зазначених цілей: забезпечення освітнього, наукового та управлінського процесів, виконання процедур кадрового комплаєнсу, автоматизованих перевірок на текстові збіги, а також ведення обліку в державних реєстрах (ЄДЕБО, НАЗЯВО) у межах, визначених законодавством України.

ПІДТВЕРДЖУЮ, що ознайомлений(а) із правами суб'єкта персональних даних, передбаченими статтею 8 Закону України «Про захист персональних даних».

УСВІДОМЛЮЮ, що у разі порушення мною вимог академічної доброчесності до мене можуть бути застосовані заходи академічної та дисциплінарної відповідальності відповідно до чинного законодавства України та Положення про академічну доброчесність та корпоративну культуру НУК.

(дата)

(підпис)

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ ПЕРСОНАЛУ З ДОКУМЕНТОМ

[illegible]